

Література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556-VII.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 року № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів».
3. Бойчук, Т. М., & Савчук, Л. О. (2022). Вища медична освіта в умовах пандемії та війни: виклики та перспективи. Наукові праці Національного університету охорони здоров'я України, 3(10), 45-52.
4. Грушко, О. В., & Коваленко, І. С. (2023). Психологічна підтримка в умовах воєнного часу: медичні аспекти. Психологічні та медичні дослідження, 2(5), 67-74.
5. Левченко, Ю. В. (2023). Волонтерство в охороні здоров'я під час війни: досвід та можливості для майбутніх медиків. Журнал медичної освіти і науки України, 5(15), 29-35.
6. Слободян, В. А. (2022). Війна як фактор змін в системі вищої освіти: нові виклики та можливості. Освіта України в умовах війни, 1(1), 12-19.
7. Тимченко, І. П. (2023). Вища медична освіта в Україні під час війни: адаптація навчальних програм та дистанційна освіта. Медична освіта: виклики сучасності, 4(2), 38-44.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-411-8-49>

ПРОЄКТНИЙ МЕТОД У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧАМ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Швелідзе Лідія Дмитрівна

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов
Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Процес підготовки здобувачів ступеня доктора філософії (PhD) вимагає використання інноваційних методів навчання, які удосконалюють науково-дослідницькі навички, навички критичного мислення, міждисциплінарні компетентності, та які являються необхідними при написанні дисертаційних робіт. У цьому контексті англійська мова відіграє важливу роль як засіб міжнародної наукової комунікації та інструмент доступу до глобальних інформаційних

ресурсів. Одним із ефективних підходів до викладання англійської мови здобувачам ступеня доктора філософії (PhD) є проєктний метод, що дозволяє інтегрувати мовленнєві навички з професійною діяльністю та актуальними науковими дослідженнями безпосередньо пов'язаними зі сферою наукових інтересів. Цей метод сприяє розвитку здібностей необхідних для проведення якісних досліджень та підготовки дисертаційних робіт, а також підвищує мотивацію до вивчення англійської мови.

Проєктний метод навчання, який базується на принципах активного, інтерактивного та проблемно-орієнтованого підходів, є одним із найбільш ефективних способів засвоєння англійської мови. Він дозволяє поєднувати теоретичні знання з практичними вміннями, розвивати науково-дослідницькі навички та підходити до вирішення проблем комплексно. Актуальність використання проєктного методу зумовлена потребою в підготовці висококваліфікованих науковців, здатних ефективно комунікувати англійською мовою у міжнародному академічному середовищі [1, с. 220]. Крім того, для здобувачів ступеня доктора філософії (PhD) проєктний метод надає можливість не лише вдосконалювати англійську мову, а й опанувати нові знання у межах своєї спеціальності, працювати з пошуком та аналізом інформації, джерелами іноземною мовою, розвивати навички наукової комунікації та співпраці.

Проєктний метод навчання орієнтований на активне залучення здобувачів до освітнього процесу через створення й реалізацію проєктів на базі міждисциплінарних тем і проблем. Використання цього методу дозволяє розвивати критичне мислення, аналітичні здібності, креативність, а також підвищувати рівень англійської мови. У процесі створення проєктів здобувачі отримують досвід дослідження та аналізу, розвивають навички академічного письма, публічного виступу та аргументації.

Проєктний метод сприяє підвищенню мотивації здобувачів ступеня доктора філософії до вивчення англійської мови, оскільки забезпечує можливість реалізації індивідуальних наукових інтересів та особистісного розвитку. Завдяки залученню до проєктної діяльності здобувачі працюють над темами, які є значущими для їхнього академічного та професійного становлення. Це створює додатковий стимул для підвищення рівня англійської мови як інструменту наукової комунікації [2].

Таким чином, переваги проєктного методу для здобувачів ступеня доктора філософії є:

1. Розвиток критичного мислення: Здобувачі аналізують наукову інформацію, проводять зіставлення, роблять висновки, що є необхідним для науково-дослідницької діяльності.

2. Підвищення мотивації до навчання: Проекти часто пов'язані з особистими науковими інтересами здобувачів, що підвищує їхню зацікавленість та мотивацію до вивчення англійської мови як інструменту дослідження.

3. Формування комунікативних компетентностей: Робота над дослідженнями та проектами часто включає взаємодію з зовнішніми експертами та науковцями у вигляді участі у конференціях, семінарах та інших заходах, де здобувачі представляють результати своїх розвідок у вигляді як усних (презентації, обговорення, доповіді), так і письмових (написання наукових текстів) форм.

4. Розвиток навичок самостійної роботи: Проекти сприяють розвитку навичок самостійного пошуку та аналізу інформації, а також вміння працювати в команді, що є необхідним для міжнародного академічного співробітництва.

Проектний метод можна ефективно інтегрувати з іншими методами навчання англійської мови, такими як метод кейсів, проблемно-орієнтоване навчання, дискусії тощо. Наприклад, метод кейсів можна використовувати на етапі підготовки до проекту для аналізу реальних ситуацій, що допомагає студентам зрозуміти контекст та основні проблеми, пов'язані з обраною темою. Рольові ігри та дискусії можна включати в процес підготовки до публічного захисту проекту, що сприяє розвитку навичок аргументації та публічного виступу [3].

Проектний метод може бути інтегрований у курс англійської мови для здобувачів ступеня доктора філософії (PhD) на різних етапах навчання. Це можуть бути як короткострокові, спрямовані на вирішення конкретних завдань, так і довгострокові проекти, що передбачають комплексне дослідження певної проблеми.

Основні етапи реалізації проектного методу у викладанні англійської мови здобувачам включають:

1. Вибір теми та постановка завдань. Тематика проектів повинна відповідати науковим інтересам здобувачів, що сприятиме їхній мотивації та залученню до роботи. Важливо також визначити чіткі завдання, які мають бути виконані в процесі роботи над проектом.

2. Планування та організація роботи. На цьому етапі здобувачі спільно з викладачем планують роботу над проектом, визначають основні етапи, ресурси та засоби реалізації завдань. Важливо також встановити часові рамки виконання проекту та визначити критерії оцінювання.

3. Реалізація проєкту. На цьому етапі студенти працюють над виконанням завдань, пов'язаних з проєктом. Здобувачі проводять дослідження, збирають і аналізують інформацію, розробляють матеріали для презентації результатів.

4. Презентація результатів. Підсумковим етапом є презентація результатів проєкту, яка може бути проведена у формі наукової доповіді, презентації або іншого формату, відповідно до специфіки проєкту. Важливо, щоб здобувачі мали можливість представити свої результати англійською мовою, що сприятиме вдосконаленню їхніх комунікативних навичок.

5. Рефлексія та оцінювання. Після завершення проєкту важливо провести рефлексію, під час якої здобувачі аналізують виконану роботу, обговорюють успіхи та труднощі, роблять висновки щодо подальшого розвитку своїх навичок. Викладач також надає зворотний зв'язок та оцінює результати роботи над проєктом.

Викладач відіграє важливу роль у плануванні, організації та контролі за виконанням проєктної діяльності. Від його кваліфікації, підготовки та вміння надати якісний зворотний зв'язок залежить успішність впровадження проєктного методу. Викладач має бути фасилітатором, ментором та консультантом, що сприяє розвитку самостійності здобувачів та їхньої наукової творчості.

Серед основних викликів використання проєктного методу можна виділити [2-5]:

1. Проблеми часу та ресурсів: Реалізація проєктів вимагає значних часових та матеріальних витрат як з боку здобувачів, так і викладачів.

2. Рівень підготовки викладачів: Для ефективного застосування проєктного методу викладачі повинні мати відповідну методичну підготовку та досвід роботи з інноваційними методами навчання.

3. Складність оцінювання результатів: Оцінювання проєктної роботи має бути комплексним і враховувати не лише кінцевий продукт, але й процес його створення, командну роботу та індивідуальний внесок кожного здобувача.

Отже, відзначимо, що проєктний метод є ефективним інструментом у викладанні англійської мови здобувачам ступеня доктора філософії. Він сприяє розвитку академічних мовленнєвих навичок, підвищенню мотивації до навчання, формуванню дослідницьких компетентностей та інтеграції міждисциплінарних знань. Використання проєктного методу дозволяє зробити процес вивчення англійської мови більш цікавим, практично орієнтованим та ефективним для підготовки висококваліфікованих науковців, здатних до активної участі у міжнародній академічній спільноті. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розробку методичних рекомендацій щодо інтеграції

проектного методу в освітні програми для здобувачів ступеня доктора філософії (PhD) та аналізу його ефективності в різних контекстах навчання.

Література

1. Никонорова Л. Інноваційні технології в освіті: метод проєктів у вивченні іноземних мов. *Інноватика у вихованні*. 2020. № 2(11). С. 216-222.

2. Кравченко Г. Ю., Мовмига Н. Є. Проектний підхід як складова педагогічної інноватики на шляху до якісної вищої професійної освіти: монографія. *Pedagogical and psychological sciences: development prospects in countries of Europe at the the beginning of the third millennium: Collective monograph. Volume 2*. Riga Izdevnieciba "Baltija Publishing". 2018. Р. 192-209.

3. Литовченко Н. А. Інтерактивні методи навчання англійської мови. *Англістика та американистика*. 2013. № 10. С. 91-95.

4. Деркач С. Метод проєктів у навчанні практичної граматики англійської мови. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2022. № 1(50)). С. 73-76.

5. Шевченко М. Застосування інноваційних методів на уроках англійської мови (на прикладі проєктного методу). *Молодий вчений*. 2021. № 5(93). С. 222-225.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-411-8-50>

СЕКТОР БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМОК НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Швець Дмитро Володимирович

*доктор юридичних наук, доцент,
заслужений працівник освіти України, ректор
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

В Конституцією України задекларовано, що захист суверенітету й територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу. У зв'язку з чим належна і ефективної системи управління сектору безпеки й оборони України сьогодні, як ніколи, являється не лише першочерговим напрямком